

Prof. dr. Rob de Wijk
Directeur HCSS
Voorzitter Denktank Nationale Veiligheid

De Nationale Veiligheidsstrategie: parallellen met Defensie

The Hague Centre for Strategic Studies

a TNO initiative

Project Nationale Veiligheid (1)

- 9/11 en moord op Fortuyn (2002) gaven aanzetten voor anders denken over nationale veiligheid.
- Aanslagen Madrid (2004) en Londen (2005) waren katalysatoren.
- Deelname aan militaire operaties gaf extra dimensie.

Project Nationale Veiligheid (2)

Besef ontstond dat:

- Interne en externe veiligheid verweven raken
- Snel veranderende wereld veiligheidsrisico's oplevert
- De meeste bedreigingen voor de interne veiligheid 'geïmporteerd' worden

Project Nationale Veiligheid (3)

Daarnaast beseft dat:

- De schaalgrootte van rampen en crises toeneemt
- De dreiging grensoverschrijdend is
- Een multidisciplinaire aanpak vereist is
- Er nauwelijks een 'operationele mindset' is
- De organisatie uiterst complex is.

Voyager: besluitvorming en sturing

- Onvoldoende oog voor operationele effecten
- Besluitvorming regionaal, beter dan op landelijk niveau.
- Besluiten zijn niet altijd helder, processen tussen relevante organisaties niet altijd duidelijk.
- + Besluiten worden genomen op basis van benodigde informatie.
- + Informatie is toegankelijk
- + Regelmatige vergaderstructuur, prioriteiten worden gesteld

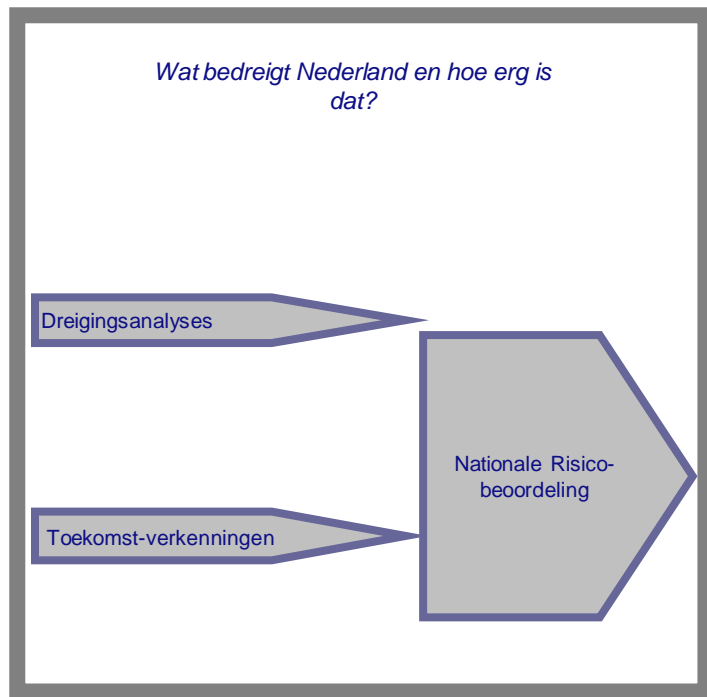
Oefening waterproef

- Resultaten nog niet bekend, maar:
- Na oefening gaf Minister ten Horst aan dat nationale veiligheidsstrategie en crisisbeheersing meer op militaire leest geschoeid moeten worden
- Interessant aspect: veiligheidsregio Flevoland liep onder waarna de LOS/LOCC/eenheid grootschalige evacuaties vanuit Driebergen de rampenbestrijding en crisisbeheersing feitelijk leidde.
- Pleit voor een nationaal hoofdkwartier

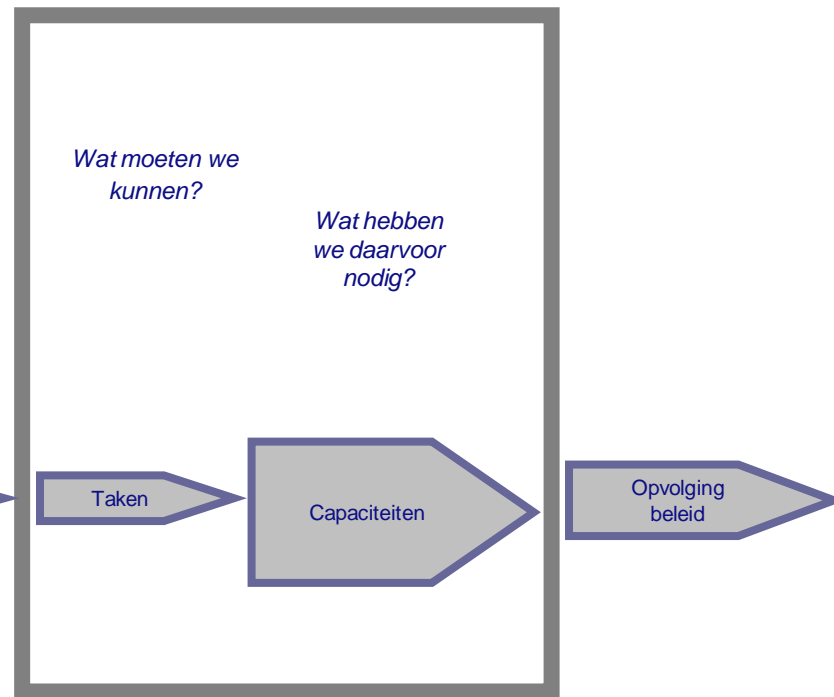
Strategie nationale veiligheid (2007)

Werkwijze om d.w.v. analyse,
via strategische planning naar
opvolging en beleid te komen

Analyse

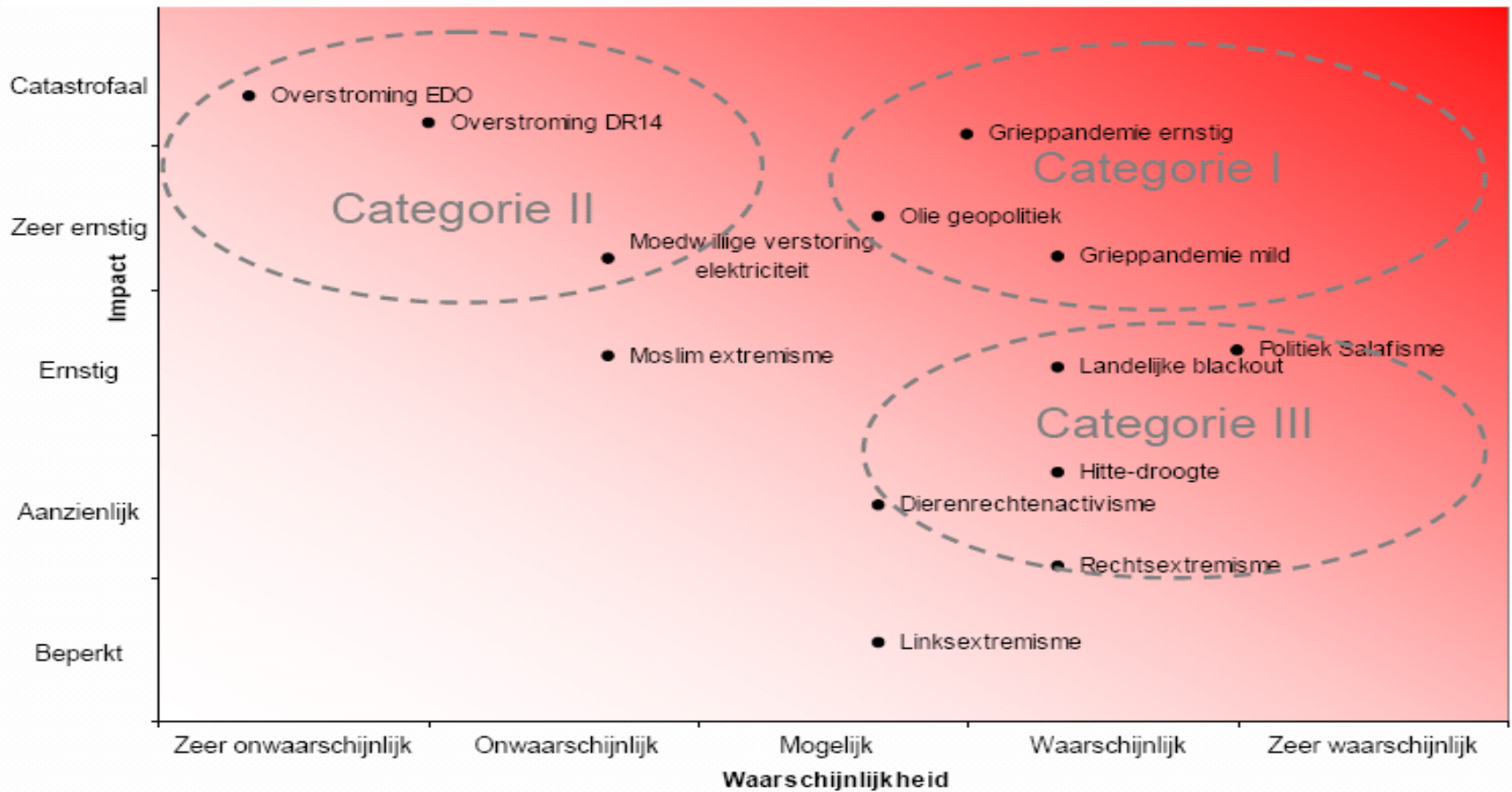
Strategische planning

Nationale veiligheid is in het geding
bij bedreiging van:

- Territoriale veiligheid
- Economische veiligheid
- Ecologische veiligheid
- Fysieke veiligheid
- Sociale en politieke stabiliteit

Risicodiagram

Geopolitieke ontwikkelingen

Verschuivende machtsverhoudingen leiden tot multipolaire wereld en mogelijk marginalisatie van EU:

- Wereld wordt instabiel
- Westerse mogelijkheid tot ordening vermindert; alternatieve ontwikkelingsmodellen worden belangrijker
- Leidt tot politieke- en veiligheidsrisico's, zeker als anti-westerse allianties worden gevormd en energienationalisme de kop op steekt
- Driver is schaarse: energie, grondstoffen en geld

Financiële crisis versterkt de trend

- Door Sovereign Wealth Funds wordt politieke invloed in landen 'gekocht'
- Opkomende machten eisen meer zeggenschap in internationale instituties.
- Internationale instituties, internationaal recht, en dwangmiddelen worden voor Westeren minder effectief.
- Locale crisis kunnen minder goed worden beteugeld.
- Interstatelijke conflicten over (vitale) belangen nemen toe
- Te weinig geld voor omschakeling naar duurzame economie

Maatregelen

- Overheid: versterken landelijke regie bij nationale crises
- Bedrijfsleven: versterken van de continuïteit van vitale producten en diensten
- Burger: versterken van zelfredzaamheid en burgerparticipatie
- Uitgangspunt (WRR) voorzorgsbeginsel
- Gebruik de reservist

Hoe verder?

- Betere structuur voor rampenbestrijding en crisisbeheersing met duidelijke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor gemeente, veiligheidsregio en rijk (GRIP 5)
- Betere operationele ‘mindset’ bij bestuurders en heldere scheiding tussen beleid en uitvoering in responsefase
- Capaciteiten georiënteerde planning op landelijk niveau
- Civiel – militaire samenwerking
- Invoering van operationele aansturing op basis van netwerkcentrische principes
- Kortom, grotere operationele effectiviteit op basis van beginselen als ‘unity in effort’ door ‘unity in command’